

TABÁN GYULA

Mert a Szegény-Isten csókja vagyok rajtam

VERSEK

BUDAPEST

Z-füzetek\36

**A sorozatot szerkeszti
SIMOR ANDRÁS**

**Fedélterv és tipográfia
JORDÁN GUSZTÁV**

© Tabák Lajos, Tabák Endre, dr. Tabák Péter

Letölthető:

Fiatal vándor

Ügy élek az évszakok változásában, mint egy felhő:
hegyek között, folyók hátán és mezők fűvén
bolyongok –
fiatal vagyok és nem kérdelem, merre van az áhított torony,
gondtalanul libegek a végtelenben s ha megéhezem: megnyitom a kedvem tarisznyáját.

Mert a Szegény-Isten csókja vagy rajtam

Testvéreim, huszonhárom éves vagyok,
bágyadt holnap keres, víg tegnap elhagyott,
üres a tarsolyom, a pénzem elfogyott,
nem is hívnak meleg, családi otthonok.

Vándorolok egyre, szerelmeden ember,
itt egy erdő fed el, ott egy szikla rejt el,
s jaj, tudom, utánam könnyező szemekkel
nem néz senki, akár ha este, ha reggel.

Ismerem már utam, vége soha nincsen,
felhő megy az égen, ember megyen itt lenn,
mi sem nyomja vállam, nincsen nekem kincsem,
kincsem a kincsetek, – a kincstelen Isten.

Mert az én Istenem oly szegény, mint magam,
bágyadt, szerelmetlen csak azért maradtam,
s azért füttyülök csak vándorló utamban,
mert a Szegény-Isten csókja vagy rajtam.

Annak, kinek nincsen csak millió bolygója
s a millió bolygón még több bolyongója,
kik kincset gyűjtenek és rátékozolva
testükre, díszesen hullnak koporsóba.

Pap, király, hős és tengerész

Nyugaton, ahol lemegy a nap
s a végtelen vad tengerbe vész,
ott akartam lenni egykor én
fehér ruhás és dalos tengerész.

Keleten, ahol most a hold tűnik,
ahol elefántcsont palota vár,
ott akartam lenni egykor én
igazságos, bőség-adó király.

Északon, ahol havas lepel
nyúlik el a néma ég alatt,
ott etetni akartam régen
az eltévedt, bús madarakat.

S délen, hol az erdők árnyában
mehúzódik árva, kis falu,
pap akartam lenni a négernek,
igazhitú és igaz szavú.

S kipróbálván egynéhány utat,
kis városba tértem vissza és
dalolom, hogy aki tud dalolni,
pap, király az, hős' és tengerész.

Megcsalt márciusi fák

Március van s átszeli ágak
elfeledt vágyként erőt kívánnak;
volt szeretői változó égnek,
barnult karjukra zöld ékességet.

Március van s az útszéli ágak
rügyeket szülnek, mert nyarat várnak,
s jaj, ők nem tudják, ha lombbá válik
az új rügy, az már nem ők: egy másik

fának az élte rejtezik abban
s ég, ha fürdeti dúsán aranyban,
s köréje lombot vet ékességnek,
nem az övéké már az új élet.

Nem az övéké már az az ékszer,
mit a földre ejt az ég, s ha hétszer
hét tavasz jön, az útszéli ágak
mégis rügyeznek, hisznek és várnak.

Tavasai dal

Látjátok, a legjobb falatot kihozom a sétakertbe,
jó szívvel szórom a fűre a madárnak,
mert bizony, jó ember vagyok én,
kegyes Angeluszként dobog a szívem,
s ha, ki megüti a balarcomat,
odatartom néki a jobbat,
mert bizony, jó ember vagyok én,
kikerülöm a virágot, hogy le ne tapossam,
az idegen gyermeket megsimogatom,
mert bizony jó ember vagyok én,
a magányos vándornak kinyújtom a kezem,
melegen csókolom meg, aki fázik,
a sükethez is van jóságos szavam,
színes kertet is mutatok a vaknak,
mert jó ember vagyok én, és szeret
az Isten és tavaszt adott nekem.

Mert nem lesz, ami volt

Már este van és túl a kerítésen
ugatni kezd szomszédunk Bodrija,
mert fent csillog a sárga hold az égen,
ki mosolyog a dühös Bodrira.

Körötte köd van s minden ablak alszik
homályosan az uccák bús során,
a gondolat is télbe burkolózik,
s jelt sem adva múlik ki tétován.

Nincs más élő és nincs más hang az éjben,
csak Isten arcán nevetve a hold,
és dühösen a szomszédunk kertjében
Bodri kutya, – mert nem lesz, ami volt.

Mea maxima culpa

1.

Istenem, én másként akartam;
de te bezártál a testembe engem,
városok árnyába vetted e testet

s hogy miért kesereg – meg már azt sem kérded,
mert ki vagyok én, hogy reám is gondolj,
hogy lásd szegénységem s felejtett virágként
e lehanyatló kart, amelyik kinyúlott,
szilajon csak téged áhítva s mely íme
lecsügged már, s széjjeltörött fényként
gazdagságom vágyát, mely csak azért fakadt,
hogy gazdagon téged ékesítsen egyszer,
s e lehangolt hárfát, mely dicsérni akart,
zsoltározni téged, tisztaság szülője,
tisztaság őrzője s őrzője magamnak,
aki mindhiába ficáncolok egyre,
fogva tartasz engem testem börtönében.

2.

Nézlek szemem, s ki oly sokat láttál,
a tükörből mégis csodálkozva nézel:
kérdözve tán, miért kényszerítlek
rút éjeken a lányok árnyékát
kémlelni a magános körúton,
s miért parancsolom, hogy kapuként tárulj
belém, hadd ömöljön lopva lopott fénye
a gazdag emberek sejtett örömének,
s mért, hogy elrejtelek a fényedet féltve
– óh, én gyenge szemem, bárgyú két szolgáim –
ha felnéztek az égi csillagokra.

Neked, Eurydike

Rád emlékszem s időn át és téren
rád talál, rád ismer a gondolatom,
puha tenyeredre száll, célérte lepke,
aranyszín szárnyáról behint arany porral:
tündérméretű gazdaggá ekként lettél, kedves.

Rád emlékszem s néha éji órán,
ha visszatér már hozzám gondolatom,
magam elé nézve suttogom magamnak:
célérte lepkémnek, lám, kopott a szárnya,
még sincs nálánál seholsem szebb lepke.

S így vagyok most is s így emlékszem reád:
fiatal vagyok én s mégis milyen gazdag,
van már sok emlékem s az elmúló percet
fel is ékesítem bőkezűn, hogy lássák,
gazdag ékszerekkel – a dicsőségedre!

Szerelmes vers

Mint szarvassal az agancs, úgy futok veled,
mögöttem elmarad a fa, a patak,
átszaladok a völgyeken, elhagyom a csúcsokat
s nem sajnálom azt, mi ködbe vész,
előttem van a világ egy fele,
s ha elhagynám a másik felét is,
ott lenne még a harmadik fele,
és én futnék veled tovább,
északról délre, vagy délről északra,
mint szarvassal agancsa, amit bárhogy akar,
bárhogy szeretne, mert csak nyűg neki
s futásában ágak zavaros csapdájába ejti,
mégsem dobhat el, mint megunt virágot,
mert az agancs a szarvas keresztje –
s az én keresztjem te vagy, kedvesem.

Szelíd versike gyermeki kedvesemnek

A kedvesem ma este reám gondolt,
s hogy nevem mondta: mosolygott az Isten:
szürke név ez, de ő az égben tudja,
hogy kedvesemnek más egyebe nincsen.

Ma este, hogy a kedvesre gondoltam
s szűzként a nevét mondtam ki szelíden:
mosolyogva, és fényes hold-szemével
jó barátként reámnézett az Isten.

Ő úgy nézett rám, ahogy csak ő nézhet,
hogy a szemét az álmomban is láttam,
s a pásztorsíppá lett kedves nevével
dicsőségére álmodt muzsikáltam.

Így gondoltam rád a domb oldalán

Itt vagyok, köröttem virágok csengetnek,
messze alattam a völgyben a patak,
csengess, te virág, és csörtess, te patak,
kedvesem képe virágzik szivemben.

Feléje nyúlok a futó felhőnek,

feléje hajlok barna bánatomnak,
én vagyok barátja csak a bánatomnak
s ha nem simogatnám, nagyon árva lenne.

Fekete nappalok nem érnek el hozzám,
fent vagyok a dombon – és a patak habján
kristályosán csillog ím a patak habján
s csengő virág kelyhén a kedvesem képe.

S virág csengetését, patak csörtetését
a domb oldalán füttyszóval üdvözlöm.

Szeptemberi délután

1

A kedvesem a magányos sarokban
lehunyt szemekkel ül és arcom látja,
ahogy közeledik felhőként feléje,
aki, csüggedt virág, kelyhét felemelve
mezők díszének cifrázza már éltét,
de ki visszahajol a fekete földre,
látását megnyitva a barnáló éjnek,
mely az ablakon túl némán közelít már.

2

A szép hazugság illata bódít;
érezd meg és öleld a testem,
mert könnyű lelkem táncrea kelhetne
könnyű lelkeddel az életen át:
hogyan elveszítve a kimért utat,
olyan nap alá érhessen egyszer,
hol igazzá lesz a szép hazugság.

Vers nyár elején, de nem tavasz múltán

A hegytetőn állok kedvesemmel,
a csillagok felnéznek reánk
s a völgyi harang úgy kong, mint a múlt.

Fehér virágból van a kedves keze
s a dalom is, azért illatos,
mert hozzá ért a gondolatom.

Könnyű madárszó a kedves szava
s a dalom is azért olyan könnyű,
mert őt követi a gondolatom.

És látjátok, lent a völgyek mélyén
kezdődik a nyár, de a hegytetőn
még egyre tart a robbanó tavasz;

s én a kedvessel a hegytetőn állok.

Magányos esti vers

Most rád gondolok s ezer békés tücsök
ciripeli körül a gondolatom.

Most rád gondolok és mint dús vetésre
ezer madár száll sima homlokomra.

Láthatod kedves, nincs szebb gondolatom,
mint te vagy és nincsen
tisztább és mélyebb.

Mert ki magányos, vidám tücsköket hív,
és ki bánatos, messzi madarakat
idéz, hogy álmodják békés szeretettel,
az álmok békéjét s békességes
álmát.

Köszönöm, kedves

Ma megláttam, hogy a fának lombja van,
s hogy meglendül, ha akarja a szél;
ezért mentem el a kedvesemhez,
megszentelt szóval, hogy e látomást
köszönjem néki.

Köszönöm, kedves.

Chant sans paroles

1.

A kedvesemre ritkán gondolok csak,

elfáradt már rég az emlékek szárnya
s berepülni szürke hétköznapi útját
ünnepnapi színért – gyenge a vágy.

Útra nem is küldlek; maradj itt és kókadj
hasonlóan nádhoz, gyökere kit földhöz
kényszerít, s homlokán révetegen lebben
hajnali halálát keresve a holdfény.

2.

Fátyol a kedvem, mely föléd hajlik,
mint hajnal hajlik lehajló nádra,
mely ezer nád közt tóparton ingva
mégis magányos és mégis árva.

De csillogóan a tó tükrén íme
elnyúlik már a hajnali fátyol,
ki, késett hírnök, új fényel jött meg
egy éjbe süllyedt, halott világból.

Spleen

Megtépázta versem mások kacagása
s utam összetört a mások lépte alatt,
tisztítsd meg, fájdalom, összetört utamat,
s öld meg a kacagást, könnyek áradása.

Fejemre hamuként hull csak a nap fénye,
szomorú, pénztelen és szóttalan vagyok.
Fájdalom, fond körém óriás két karod,
s csillogj meg könnyemben, magányom testvére.

Nézd, a gyárkémenyt már elfedi az alkony,
jó kedvét a madár leejti a földre,
nincs ki lehajolna érette fütyölve,
mert mindent zárva tartsz karodban, fájdalom.

Őszi este

Így feledi el a cigány a hegedűt,
a baltát a favágó, amikor
megkondul a harang s estéli misére
összegyülekeznek az ájtatos tüzek
az ég aljától az ég közepéig,

hogy felgyűjtsák az alvó csipkebokrot,
ki íme megbújva a kertek sarkában
elnyújtja tétován kékellő árnyékát,
miként a hegedű, akit a cigánya,
s miként a balta, akit a favágó
elfeledett, mert a harang kondult.

Testvérek

Egyszerű ember vagyok: a testvérem kezét
teketória nélkül melegen megrázom,
ha felém nyújtja, munkáját végezve,
kissé sápadtan, mikor hazatér
s leül az asztalhoz, ép szembe nékem,
s ilyenkor úgy látszik: két élő vagyunk,
de gyertyát gyújtok s a gyertya világa
fénykort írva a szoba közepére
eggyé fényesíti kéklő árnyékunkat.

Szabad gyűlötségben az elrejtett kincsért

Jóság, már nehéz nékem a bilincsed,
darócod helyett a mások palástját
megkívántam már. – Nyisd hát ki a börtönt,
s ki szolgád voltam, bocsáss el engem.

Itt görnyedek ím a cella sarkában,
hallom az útról az elvonulok léptét,
óh, igen, örömért indul el az ifjú
s örömért indult tegnap a lány.

S tudom, valahol van egy híd, ki karját
átnyújtja a mély örvény felett érted,
te másik part, és nem lesz
köztünk folyó, csak egy lesz: a part.

Engedd hát, jóság, hűtelen szolgádat,
ki már aranyak színét s ízét vágyja,
engedd, hogy induljak bilincstelen, vígan,
szabad gyűlötségben az elrejtett kincsért.

Éj

A másik szobában valaki alszik,
tán álmodik is, míg pihegve kinyúl
ágya fejétől az ágya lábáig,
s elmúlt nappala sötét csenddé csitul.

Tán álmodik az Óperenciáról
s a várról, amely kacsalábon forog,
talán egy gyermek, mesés könyv az álma,
s elér tán mindent és mindig mosolyog.

Talán elaggott, öreg szenvedő már,
ki szép álmában csak pihenőt idéz
s ha alszik is, szemét csak félig zárja,
mert rettegve egyre a sötétbe néz.

S minden szobában, mely e falon túl van,
mint az enyémben, az óra úgy ketyeg;
de ki tudja, hogy az éj eltávoztán
minden szobába jönnek-e reggelek?

Külvárosi könnycsepp

(Mikor sziréna bűg.)

Vágy, ma még korán van,
vágy, ma hagyj el engem;
eljövendő kéj is
bilincs csak a testen.

Vasárnap hajnalban
vágy, keress fel engem,
veled leszek estig
s elfeledlek kedden.

(Mikor esteledik.)

Az, akit szeretek vár reám a hídon;
a rétről füttyölve, bizakodva hívom.

Egyedül a hídon miért áll ott, kérdik,
és nézik a keblét s a lábát is nézik.

Sikoltásként száguldj, víg füttyszó az égig!

(Mikor nincs mit tenni.)

Tavasszal nevettem,
de nyárra a kedvem
megégett a napban,
s amiért sirattam,
ősszel könnyt arattam

s téltre koldus lettem.

(Mikor alkonyodik.)

Béna két karja
egyre forgatja
a béna verklit
a kapualjba.

Szeretőm dobna
pénzt a kalapba,
de reám gondol,
és mosolyogva
ránéz a vakra.

Láz

Testemben
sebesen
lúktet a vér,
ér dagad,
vér szalad
jajgatva: mért?

Mért rohan,
mint roham-
csapat odább,
kép bennem
s hirtelen
nincsen tovább.

Új képek
volt képnek
végzet és vég,
agyamban
iramban
képet hajt kép.

Lehunyvva,
majd újra
nyitva szemem:
végső kép
eljöttét
így rettegem.

Táj

A fűz a tóba néz, májusi alkony,
szótlanul száll a lepke a nádon,
sötétebb ruhát ölt fel a vetés
s lassan aludni ballag a nap.

A dűlőúton a gulya baktat,
színét váltja egy árva tanya,
s mire a varjú még egyet károg,
látszik a tejút s itt van az éj.

Ballada

- Édesanyám, valaki kopog:
- Az eső kopog, az eső kopog.

- Édesanyám, valaki lépked.
- Az éjszaka lépked, az éjszaka lépked.

- Édesanyám, halld, mihozzánk jön.
- Jaj, mihozzánk jön, jaj, mihozzánk jön.

- Édesanyám, nyiss neki ajtót.
- Felkelek, megyek, nyitom az ajtót.

- Édesanyám, mondd, hova mentél?
A nyitott ajtón, mondd, merre mentél?

Feltámadás

Emberek, egy este
kanárim lelke
elmúlt.

Az őszi kertre
az akác levele
lehullott.

Éjszaka elmúltán,
csillagok kihunyván
a reggel

kifakadt. S délen,
hova szem nem ér el,
ének

hallatszik. S madaram

trópusi aranyban
ébred.

Köd

Madár a ködben
szóttalan röppen,
nyíl útját vájja
zúzmarás szárnya,
könnyét nem ejti,
dalát felejt,
szóttalan röppen
madár a ködben.

Virág a ködben
hervad előttem,
elszáradt szára
tavaszt nem várja,
szirmait ejti,
nyarát felejt,
elhal egy őszben
virág a ködben.

Ember a ködben
széttérped csöndben;
félénken, fájva
ballag útjára,
erejét veszti,
hitét felejt,
nyugszik a földben,
ember a ködben.

Szalmakoszorú

Negyedik ének
(részlet)

Hogy felébred, nem is veszi észre:
egyszerre csak becsukott szemén,
zárt pillája alól, mint lámpásból,
felszökik a fény, a fény, a fény.

Így olvasta egyszer egy fedélen
háromszor e szót: oly furcsa volt
a kirakat, ahol könyvek álltak
és az ucca és a ház s a bolt,

ahogy minden megtelt e szép szóval:
fény! – harsogta szinte fenn a nap,
óh, ő tudja: nemcsak szem, de száj is
a nap s reggel harsány hangot ad,

s ki meghallja, lerúgja pokrócát,
az álmat is messze elveti,
és elindul át az úton, és a
kerteket is bizton átszeli;

oda siet, hol várnak rá gépek
s emberek a nagy gépek között,
kik, ha lépnek, visszhang kél nyomukban,
s ha mozdulnak, a kerék görög,

szíj sivít és henger lendül, s fordul
az acél-gömb a kazán fején, –
óh, ő tudja: erős és hatalmas
úr a fény, a fény! a fény! a fény!

Odalép az ablakhoz, hogy lássa
urát, s mint egy azték istenét,
imádná már s félénken kutatja,
honnan veti reá a szemét;

de nem tudja, hol ragyog fel, merről
indul útnak, merre van kelet,
mert az ég oly sivár, szürke, bágyadt,
s úgy lógnak a fáradt fellegek,

oly csüggedten, mint a katafalkra
borul súlyos, fekete szövet,
s ráhajlik a néma koporsóra,
amit csendben bús menet követ...

De én, mondja, hogy menjek utánad,
koporsóm, én, hogy kövessék?
hiszen benned, beléd zárva én a
halott vagyok, és a fellegek

gyász-lepel a szemem felett és a
szivem felett, amely ha dobog,
csak azért van, hogy a temetésen
pótolja, a hiányzó papot.

Dal

Így látlak most:

a szemed
bárányénál szelidebb.

Így tudlak ím:
a kezed
zsenge ágnál
kedvesebb.

Így idézlek:
a hangod
alkonyainál ringatóbb.

S így szólítlak:
éneken,
mely mint a vágy
elrebben.

(Dal, 2)

Elrebben s az
éjbe vesz
s bánatos hold
fénye lesz.

Magányos vers

A kedvesem, mert elhagyott,
szólnak róla a csillagok.
A kedvesem, mert messze ment,
idézi őt a messze csend.
A kedvesem, mert elfelejt,
az ég a földre könnyet ejt
s a bús fák lombot hajtának,
hogy hozzám hajolhassanak,
s fekete felhőt ölt a hold,
gyászolva azt, mi sose volt.
Oh ágak, felhők, csillagok!,
köszönöm ezt a bánatot.

Április

Fehér lett, lásd, a felleget is,
virágzanak a kertek is,
s énekekkel vidor kedvem is,
csapong is, száll is, lebben is.

Tán szellő vagyok s úgy lehet,
hogy észrevétlen libbenek,
tán virág vagyok s úgy lehet,
illattá váltom szívemet.

Illattá váltom szívemet,
napsugárrá a szememet,
virágzó ággá kedvemet,
s emlékeddé a könnyemet.

Vers anyámnak

Anyám, ez a vers azért olyan békés,
hogy megérezd benne, ki te vagy: a békét.
Hogy megérezd benne, aki te vagy nékem,
tegnapba merengő holnap-építészem.
Hogy megláthasd benne, akinek én látlak:
űzött percek után áldott állomásnak.
Véresre korbácsolt vágyak orvosának,
sajgó keserűség édes balzsamának.
Kétséget nyugtató és bölcs-ízű szónak,
amely akkor is van, amikor már volt csak.
Amely akkor is van, mikor semmi nincsen,
s amelyik ha megvan, megvan akkor minden.

Mindenek

E kósza, kusza jegyzetek
olyanok, mint a levelek,
levelek, miben címezett
a kusza, kósza Mindenek.

Tűnődés

Vajon merre járnak holnap
a tegnap még arany holdak?
S vajon hova, merre múlik
fényük, mely az éjbe hull itt?

Egyedül

E fáradt percben úgy vagyok,
mint hullám, melyet elhagyott
a folyó árja s hallgatok,
mint a kialvó csillagok.

Szerelem

Borongsz magadban téveteg,
mint szertefoszló fellegek,
s míg rád hajol a szende csend,
egy távoli kép feldereng.

Véglet

Szellő érkezik: üzenet,
a mindenségen átremeg,
felé dobbannak száz szívek,
de: jaj! nem érti senki meg.

A vers

Azt kérdezed, a vers, a dal
e fáradt mában mit akar?
de kérdezed-e, mit dalol
a hattyú, mikor haldokol?

Hasonlat

Az életünk, mint elfolyó
semmibe múló nagy folyó,
s a könnyünk, hogyha ráperreg,
megcsillan, mint fénypikkelyek.

Bánat

A lomb nem mozdul. Madarak
ülnek az arany ég alatt –
és nem dalolnak ... Hallgatok:
testvérek mind a bánatok.

Emlék

Elmúlt e nap is. Este lett,
komor barnák a fellegek
s a nap-madár a tölgy felett
nem trilláz arany éneket.

Éj

Kedves, fogadd e szent, szelíd,
muzsikás csendet reggelig:
ő nálad is van, nálam is,
s rólam is szólhat, rólad is.

Ősz

A régi kedves rámtalál,
mint őszi fára a madár,
s a madár nem lel ágakat,
s a kedves nem lel vágyakat.

Ékszer

A kirakatban ékszerek
szemed fényétől fénylenek;
legyenek mások ékei,
ki fognak hunyni fényei.

Függelék

A fák ünnepén, a fák életéről

Elmúlt egy év, és megérkeztünk a fák ünnepéhez. Éles, hideg este van. A köd láthatatlan résein áttör a villany bizonytalan, tompa fénye. Köd borítja az alvó természetet. Az alkonyat csendje ráfeküdt a tájra. Az ég komor, sötét, alig látni a kertben álló fákat, csak a távolban feketélik bizonytalan körvonalalaival a csendes éjszakában. Az emlékezés mélyebb távolán át látom a téli erdőt. A téli. táj minden rejtett és megejtő hangulatával. Az elmúlás rideg szele terjengett a légben. A táj már ködbe burkolózott, és az elmúlás lehelete körülfonta, megdermesztette a törzsre kúszó borostyán indáit. Aszottan hullt alá s lett egygé a földdel. A fagyos légáramlat, zúzmarával vont a be az erdő fáit, a lóbáló száraz ágon kismadár szunnyad, fejét szárnya alá dugva álmodik tavaszról, ébredésről. Az erdő szélén a sudár; jegenyék felfelé meredező, csupasz ágai hajlongtak és búcsúztak; meggyötörve, fájdalmasan integettek, halk sóhajjal tértek és merültek álomba. Amott a távoli kéklő hegyek ködökbe burkolóztak, lent a völgyben jeges szél suhan át a tarlókon, varjak serege károg a lombtalan, száraz gallyakon, fagyos, fehér lepel vont a be a tájat – a ködbe burkolt természet mély álmát alussza, és hull, hull a hó.

De az álomba merült természet a barna avar alatt, a föld mélyében az új élet csíráit melengetve készül a megújulásra. A fák halkan suttogva lerázzák az unott hótakarót, az életnedvek feszítő ereje áttör a rögön. Vajúdik a természet, a fák rügyet szülnek, mert nyarat várnak. A természet ünnepli nászát, és megy a beteljesülés felé. Mert minden örök dolog, amely az örökkévalóság számára teremődött, a beteljesedéssel a küldetését betöltötte, felváltja egy újabb generáció. Amit nagyon találóan írt meg megboldogult fiam *A megcsalt márciusi fák* című költeményében:

*Március van, s az átszeli ágak
elfeledt vágyként erőt kívánnak;
volt szeretői változó égnek
bámult karjukra zöld ékességet.*

*Március van, az út széli ágak
rügyet szülnek, mert nyarat várnak,
s jaj, ők nem tudják, ha lombbá válik
z új rügy, az nem ők, egy másik*

*fának az élte rejtőzik abban,
s ég, ha fürdetik dúsan aranyban,
s köréje lombot vet ékességnek,
nem az övéké már az új élet.*

*Nem az övéké már ez az ékszer,
mint a földre ejt az ég, s ha hétszer
hét tavasz jön, az útszéli ágak*

megint rügyeznek, hisznek és várnak.

A fa – mint minden élőlény, ember, növény és állat – keletkezik, fejlődik és elhal. A fa élete szorosan hozzáfűződik az ember életéhez. Mint minden élő és élet-elem a világmindenségben, amelynek része állandóan változik, fejlődik. A parányi mag kicsírázik, majd vékony hajtás keletkezik, amely az idők folyamán hatalmas fává terebélyesedik. A fa, mint minden élőlény, eléri virágzását, fejlődésének csúcspontját. Tehát a fa is a fejlődő anyag terméke, és egész élete folyamán keresztülmegy az élet minden szakaszán, amelyen az ember. És ezek a természetszerű fejlődési folyamatok, amelyek jellemzőek a természetre és a társadalomra egyaránt, megvannak itt is, leveleinek kihajtása, a virágzás, a termés. A fa is, mint minden élőlény táplálkozik, gyökerein keresztül felszívja a nedvességet, az ásványi sókat. A fa is, ha ősszel elfárad, télen álomba merül, leveleit lehullajtja, de élete nem áll meg. Ekkor gyűjt erőt az élet folytatására. És amikor elpusztul, akkor sem szűnik meg az ember segítségére lenni. A fa az ember segítő társa, mely nélkülözhetetlen az emberi élethez. A jelen tapasztalatai azt bizonyítják, hogy nemcsak mint fűtőanyagot, mint építőanyagot használhatja az ember, hanem segítségével még az éghajlatot is meg tudja változtatni. Fák nélkül nehezen lehetne az életet elképzelni. Velünk van, amikor napvilágot látunk, segítségünkre van házaink építésénél, bútor alakjában díszíti lakásunkat, s gyümölcsével táplál, melenget, ha fázunk, és elkísér, mikor beleolvadunk az örökkévalóságba. És most, mikor e kis elmefuttatás végéhez közeledem, körülfon, körülkerít egy édes-bús, fájó emlék. Szegény megboldogult, drága fiam, aki eltávozott az élők sorából, azóta megtért őseihez, az ő emlékének áldozom, mert gyerekköltőként éppen a madarak és a fák ünnepén mondta el egyik kis versét a nyilvánosság előtt.

Tisztelt közönség! Kedves testvérek!

Most, mikor a véletlenek összetalálkozása folytán ma van a hetedik évfordulója szegény, drága, megboldogult fiam eltávozásának, engedjék meg nekem, hogy anyai szívem mélységes, túláradó fájdalmának egy pár szóval kifejezést adjak.

Sötét árnyak kíséretében indult végzetes útja felé. Szeretet, jóság volt a tarsolyában, útközben könnyelműen pazarolta lelke javait, míg teljesen kifosztottan járta vágyteli útját. Vad vihar dúlt körülötte, mérföldkövek, akadályok, szövevényes bozótok állták útját, és a gyűlölet mindent felörlő taposómalmában zuhant a mélybe. Jeltelen sírja felett sír, jajong a téli szél, a távolból a lélekáram közvetít, hozza a bút, a bánatot, hozza, hozza szívemig, dőnget és áttöri lelkem falát, s hallom ajkán felcsendülni régi, kedvenc dalát: „Anyám, oh, a tavasz már elmúlt, nem lesz többé kacagás, / Belesír a téli csendbe egy fáradt lomb-suttogás. / Életem egét sötét felhők árnyékolják / És könnyek zápora öntözi több sírhant hervadt virágait. / Álmok fölött a kegyelet és a szeretet virraszt, / új tavaszra új rügyet fakaszt.”

Hálaadással emelem fel tekintetemet Te hozzád, jó Isten, világ királya, küldj vigaszt, enyhülést fájó sebeinkre, és adj a holtaknak örök nyugodalmat.

1951

Tabák Hermann-né Klein Laura

Tabán Gyula

Ha akadna egyszer kíváncsi irodalomtörténész, akit érdekelne, hogy Tabán Gyula – eredeti nevén Tabák –, a két kötetes, de elfelejtett költő, az az egykori vékonypénzű kisdiák, néhány héttel tizenegyedik születésnapja után hogyan poroszkálhatott játék Pegazusán a költészet útjára – az ne születése helyén, Kecskeméten, ne is ifjúvá érésének városában és ne is első kötete megjelenésének színhelyén, Szegeden, hanem a „Hepehupas vén Szilágyban” próbáljon az első nyomra lelteni.

Azt hiszem, akkor és ott indult el valami Szilágysomlyón, amikor a rabbi elsőszülött lánya 1887-ben a Kraszna parti népiskolában megismerkedett a betűvel. S hogy a negyedik vizsgára Petőfi verseiből éppen a „Befordultam a konyhára” címűt választotta, az a tajtékpipás édesapa iránti szeretetből fakadt. És a folytatásra már a „Hét szilvafa árnyékában”, Zilahon került sor az ötödik és hatodik osztály végzésekor, a Petőfin, Aranyon, Csokonain, Vörösmartyn, Tompa Mihályon nevelkedő Annák, Ellák, Bellák, Iluskák, Piroskák, Zsuzsikák körében – akkor még ilyen egyszerű magyar neveket kaptak a lányok – a kis Laura is úgy csodálkozott rá a vasárnapi korzón szembejövő önképzőköri elnökre, *Ady Bandira*, mint a többiek. Pedig akkor még szó sem volt a „Góg és Magóg fia” érkezéséről. Vagy lehet talán, hogy ezek a versfaló fruskák már megéreztek valamit azokból a fuvallatokból, amelyek Adyval voltak érkezőben a Magúra és a Meszes lejtője felől?

Lehetséges.

Mert ahogyan édesanyánk, Tabák Hermann-né, született Klein Laura, jóval azután, hogy hat gyermekét megszülte, s mi már öten valósággal faltuk a verseket Szolnokon (azért csak öten, mert az elsőszülött Iluska, akit elvitt a későn felismert diftéria, 1902 óta a kecskeméti temető lakója), sokszor elmondta, hogy ott Erdély mezsgyéjén, a Partiumban, a rímek muzsikája zenélt a légben. Csak a botfűlűek nem hallották meg.

Édesanyánk nem a nagyothallók közé tartozhatott, hiszen az a Petőfi-kötet, amit a zilahi alma matertől kapott jutalomképpen, mindennapos imakönyve, Bibliája lett. Ez bújt meg bőrdőnye alján, amikor megérkezett ifjú férjével, az Európa-szerte elismert egyházi irodalmár, Tabák Salamon máramarosszigeti rabbi dédunokájával, annak első munkahelyére, Kecskemétre: a vándorút első állomására ...

* * *

Mikor kedves, legfiatalabb öcsénk, Gyula betört az irodalomba, a család már megjárta az Arad megyei Borossebest, az utolsó gyerek, Mariska 1911-ben ott született. Aztán két évre rá Világoson szolgálta édesapánk az égieket, majd 1914 végétől a Habsburgokat. Mert, hogy miután Ferenc Jóska „mindent meggondolt és mindent megfontolt”, sürgősen a wolhiniai frontra kellett sietnie. S mivel a királyi ígéret ellenére sem érkezett haza „mire a lombok lehullottak” – attól fogva mi egyetlen egy királynak sem hittünk többé ...

Ez a történet pedig már Szolnokról való. A MADARAK ÉS FÁK ünnepén rendezett matinén, a szünet után, még mielőtt a konferanszié közölte volna a következő műsorszámot, a második gimnazista gondolt egy nagyot és merészet, felkapaszkodott a pódiumra, s gyorsan belekezdett, nehogy egy túlbuzgó rendező letaszítsa:

A madarak és a fák ünnepén

írta: Tabák Gyula

Mit búg a gerle a mi szép hazánkról?
Mit súg a szellő a szőke Tiszáról?
Mit csicseregnek egy kis zöld erdőben?
Mit kelepelnek egy mocsár közében?

Azt csiripelik, hogy ne bántsuk őket,
Járjuk be vígan a dalos mezőket.
Ne rongáld a fát, hol pihen a fészke.
Szeresd őt is, mert Isten teremtménye.

Tán egész életében nem kapott annyi csókot ez a rövidnadrágos legényke, mint akkor, amikor lemászott az emelvényről.

Egymás kezét fogva érkeztünk haza. (A kéz a kézbe szokás még Világosan rögződött belénk. Akkor, mikor a család három leg- fiatalabbja, Endre, Gyula és Mariska így indult az óvodába, s így érkezett haza.)

Édesanyám ámulva hallgatta beszámolómat Gyula költői jelentkezéséről. Olyan boldognak láttam, mint még sohasem. S miután agyonölelgette-csókolgatta legkedvesebb gyermekét, hirtelen eltűnt a konyhából. Majd néhány perc múlva behívott bennünket a „nagyszobába”.

Ott állt az asztal mellett, kezében kis csomagocskával. Ahogy leoldotta róla a fakult szalagot, ahogy szétteregette a sárgult csomagolópapírt, könyvecske maradt a tenyerében:

– Fiam, ez már örökre a tiéd – mondotta, és Gyula halkán olvasta a fedélről: VÉR ÉS ARANY. Ady Endre versei ...

Aztán, hogy édesanyám mindig mosolygó, büszke szeméből szinte megállíthatatlanul hullottak a könnyek, én azon gondolkodtam, vajon miért kell könnyeznie egy anyának, ha kisfia tizenegy évesen verset ír. Akkor én még bizonyára nem ismertem az örömkönnny fogalmát, s azt is csak sokkal később éreztem, hogy ez a könyv volt az induló költő legértékesebb honoráriumma ...

* * *

Gyula öcsém azóta, hogy beszélni kezdett, rengeteget kérdezett, édesanyám pedig türelmesen, mindig, mindenre válaszolt.

Egy ilyen „miért”-re akkor kellett válaszolnia a húszas évek elején, amikor a tízperces szünetekben jó néhány diák – a korszellemtől áthatva – a seggreverőcske helyett az Ignác és Salamon utónevű osztálytársuk kicsúfolásával szórakozott.

Azon a napon, amikor szinte zengett az udvar és a folyosó az Icigezéstől és Slajmizástól, Gyula – bár vele senki nem kötekedett – mélyen lesújtva érkezett haza. Beszámolva a történekről, kérdezett:

– Mondd: hogy van az, bár a te édesapád is, meg apánk dédapja is a Salamon nevet kapta, gyerekeiteket *Ilonka, Lajos, Sándor, Endre, Gyula, Mariska* névre jegyeztették be az anya- könyvbe? Ti talán már születésünk pillanatától kezdve óvtatok minket a

csúfolódóktól?

– Amikor az elsőt vártam, a *János vitéz* volt a kedvenc olvasmányom. Elhatároztam: ha fiú érkezik, János lesz, ha lány, akkor pedig Iluska – mondta anyám.

Lajos bátyám közbeszólt:

– Akkor hát, amikor két év múlva én jöttem a sorban, már kiábrándultál a *János vitéz*ből?

– Nem, fiam: a történelem szólt közbe. Hazatért – ha már holtan is – akiről még Zilahon úgy tanultam, hogy a TURINI REMETE a legnagyobb magyarok egyike. Én a Lajos névvel tisztelegtem emlékének.

S hogy a választ Lajos is tudomásul vette, következett Sándor bátyám interpellációja:

– Én pedig az irodalomnak vagy a történelemnek köszönhetem-e Sándorságomat?

– Fele-fele alapon – mosolygott édesanyám. – Mert gondolom, már te is tudod, hogy Petőfi ugyanúgy az irodalomé, mint a történelemé.

– Énrám csak nem amiatt maradt az Endre, mert 1908-ban az Aranybullába voltál szerelmes? – kérdeztem kétségek között.

– Nem! Mire te megérkeztél, akkorra szinte már betéve tudtam a húsvéti ajándékként kapott Ady-kötet, a *Vér és arany* minden sorát – mondotta anyám. – Neveddel Adyt, földimet köszöntöttem ...

– Értem. Dehát akkor a múltkor miért mégis Gyula kapta tőled a *Vér és aranyt*? – Nyilván kis szemrehányást vélt felfedezni szavaimból édesanyám, ezért így felelt:

– Azért lett a könyv Gyuláé, mert én mindig bíztam abban, majd csak akad köztetek valaki, aki nemcsak imádója, hanem költője is lesz a versnek. Azért csomagoltam be olyan gondosan ezt a kötetet, mert annak szántam, aki elsőnek ír verset.

Ezzel még nem ért véget a Gyula „miértje” miatt keletkezett családi tanácsülés. Sanyi bátyám, ez az örök kételkedő, aki az első elemitől tanulmányai befejezéséig a dicséretes-kitűnőnél gyengébb osztályzatot soha nem hozott haza, s mindig megkereste az imádott cukrászsüteményekre valót legbutább osztálytársai tanításával, édesanyánkat próbálta vizsgáztatni Adyból.

– Most felütöm a *Vér és aranyt*. Te pedig felmondod azt a verset, ami azon az oldalon található. Ha nem tudod, fizetsz két szelet dobostortát a Salamon cukrászdában. (Dr. Salamon ügyvéd feleségének cukrászdája volt a diákok randevúzó helye Szolnokon, ahol hitelbe is fogyaszthattak a gyerekek.)

Talán fájhatott is kissé fia kételkedése, ezért kis epe is került a válaszába: „És ha kitűnőre vizsgázom, akkor te mivel fizetsz, Sanyikám?”

– Azzal, hogy míg élek, soha nem ellenőrizem szavaidat...

Ahol Sanyi kezében kinyílt a könyv, ez a vers találtatott: *Akik mindig elkésnek*. Anyám ajkáról azzal a csodás szilági muzsikával áradtak Ady szavakba formált gondolatai: „Mi mindig, mindenről elkésünk, / Mi biztosan messziről jövünk. / Fáradt, szomorú a lépésünk ...”

S mire a vers 12. sora is elhangzott, anya mosolyogva meghajtotta fejét a szöveg ellenőrzésébe mélyedt Sándor fia felé.

Édesanyánk tehát negyvenéves korában kitűnőre vizsgázott. Tehette. Nem hiába sorakoztak a XIX. század költőitől a nyugatosokig a házi könyvtárunk polcain a kötetek tucatjai.

Ebből a „kisszobából” indult Tabák Gyula. A szoba berendezése egy pamlagból, egy asztalból, néhány székből és abból a könyvespolcból állt, amely úgy magasodott a

plafon felé, ahogy Szommer bácsi, a Tündér utcai asztalos, a gyerekek növekedésével párhuzamosan, évente újabb polcokkal növelte annak befogadó képességét. Mert már jó ideje nemcsak a Mama, hanem az öt gyerek is mély tisztelettel tekintett a nyomtatott betűre, akár versben, akár prózában sorakozott az az oldalakra ...

* * *

Igen, innen indult Tabák Gyula Párizsba, már kissé megalázva, mivel a numerus clausus miatt nem juthatott be valamelyik magyar bölcsészkarra. Az ő számára a Sorbonne tette lehetővé, hogy teljesüljön régi vágya: eredetiben olvassa Apollinaire-t, Baudelaire-t, Cheniert vagy Voltaire-t. Igaz, éhezett is eleget, hiszen édesapja és három kis keresetű fivére fizetéséből csak a nyomor elkerülésére tellett.

Zsebében a *Vér és arannyal*, bőröndjében nagy csomó kéziratpapírral, ő persze nem az Értől indult az óceán felé, hanem a Zagyvától. Azután vette fél a Tabán nevet, hogy már megérkezett 1928 őszén a Gare de l'Estre, s beköltözött kis szobájába, a Rue des Ecole 4. alá. Tudom, nem a muskátlis, akácillatos, kiskocsmás, légyottos budai városrészre gondolt. A szolnoki Zagyva-parton meghúzódó TABÁN-ra emlékezett. A szegény halászok, a csónakosok kuckóira, a vályogházak lakóira, a tavaszi zöldárak örök kárvallottjaira. S talán az olcsó szerelmet árulók albérletes vackaira. Arra a Tabánra, melynek létrehozására sem építési engedély, sem mérnök, de még csak téglá sem kellett. Elég volt hozzá a vályog, a rossz hallással sújtott cigányok terméke.

Ügy ágyazódott be a fiatal poéta tudatába a Tabán, hogy az éjszaka arra csatangoló csak teliholdkor tudta: az utca vagy valamelyik porta földjét tapossa. Kerítésnek se híre, se hamva, hiszen se benn, se künn, az emberen kívül semmi más érték nem volt ott, mint maga a táj. A táj, amely a túlsó parti Művésztelép lakóinak palettájáról, Deák Ébner, Fényes Adolf, Kléh János, Chiovini és a többiek ecsetje nyomán bevonult a magyar képzőművészet történetébe.

Amikor Tabán Gyula a párizsi, majd frankfurti portyájáról négy év múlva hazatért, nem üres kézzel érkezett. Verseik, vers- fordítások és a Szajna-parton vásárolt antikvár könyvek tucatjai voltak az útitársai.

* * *

Mivel 1932-ben a numerus claususon keletkezett résen sikerült besurrannia a szegedi tanárképző főiskolába a franciát és a németet már szinte anyanyelvi szinten beszélő költőnek, aki ott egy levegőt szívhatott az iskolatárs Radnóti Miklóssal, hozzáfoghatott első kötete megtervezéséhez.

A *Csend, muzsika, ünnep* a szegedi Dél-Magyarország Könyvkiadó Vállalat gondozásában 1932 őszén meg is jelent.

Ígéretes jelentkezés volt ez, amelyről az egyik recenzió többek között így emlékezett meg: „Szavai a fiatalság zengő orgonái, amelyekből szárnyal a hit és a bizakodás még akkor is, amikor a keserűségek torkotfojtogató hulláma elönti. *Tabán Gyula első könyvével felrúgta saruit a Parnasszusra. Most majd felmegy utánuk a szent-hegyre és meglobogtatja azokat az ormon.*”

Második kötete, a *Szalmakoszorú* 1934-ben került ki a nyomdából. Ezt „lírai hangvétellő elbeszélő ciklusként” sorolták akkor a költői műfajok közé.

A versek és műfordítások, amelyek ezután kerültek kéziratként a magyar, francia,

német szakos középiskolai tanár fiókjába Szolnokon, azután Tabon, majd Vácott, a harmincas évek derekától kiadásra vártak.

A tervbe vett három kötet anyagából csupán néhány tucatnyit jelentetett meg szűkebb pátriája sajtójában, a Szolnoki Újságban, a Nemzeti Jövőkben és az Irodalmi Kurírban – mutatóul, hogy a költő nem alszik ...

Amikor 1937. december 20-án budapesti lakásomon köszöntöttük 28. születésnapján, a szokásos szerénységgel mondta:

– Verseim és fordításaim három kötetre való anyaga már nyomdakészen vár kiadásra. Ha minden sikerül, tán három év múlva már többkötetes költőként tartanak számon. Harmincegy évesen 5 kötetet – talán nem is olyan kevés.

Ám, hogy az olcsó kadarral telt poharunkkal egymás szemébe mélyedve koccintottunk, mintha ő is, én is éreztük volna: nem is olyan megalapozott annak a három kötetre tervezett kéziratnak a jövője. A harmincas évek utolsó harmadának egyre viharosabbá váló széljárása nem a költészet csodavilága felé fúj. Inkább arra sodorja a kort, amerre hallgatnak a múzsák ...

* * *

Amikor az 1939-es választásokat megelőző korteshadjáratban a nyilaskeresztek invitálták az urnákhoz a választópolgárokat, s ennek „eredményeképpen” az Eötvös Lorándok, Mikszáth Kálmánok egykori helyén már Szálasi mélymagyar apródjai is szót kaphattak, abban az időben jelent meg a Szolnoki Újságban Tabán Gyula, a beérett költő tucatnyi négysoros, a tervezett köteté anyagából.

Ezekből halkan ugyan, de mégis határozottan búcsúzik a poéta a torzóban maradó kötetektől, s egyben az élettől, a költő éltetőjétől, a verstől is ... Mert a költő, ha nem is vátesz, megsejt valamit a jövőből, amely az idő tájt oly gyors iramban közelít az akkori magyar Ma mezsgyéjéhez.

Íme *A vers* című négysoros:

*Azt kérdezed, a vers, a dal
e fáradt mában mit akar?
De kérdezed-e, mit dalol
a hattyú, mikor haldokol?*

* * *

Ágival, Sorbonne-i éveinek társával és múzsájával a püspöki városban, a váci zsinagógában köt házasságot 1942-ben. A pokolszigeti halászcsermelyében rendezték a háromszemélyes lagzit: az asztalnál a fiatal pár, a népes család képviselőjében egyedül jómagam. (Lajos bátyám büntetőszázadban „valahol Oroszországban”, a Don kanyarban; Sándor nem luxusvonaton Abbázia, hanem szintén Jugoszláviában tehervagonban a bori rézbányák felé. Én pedig, Horthy Miklós egyik „legszebb katonája”, ekkor már hazai munkaszolgálatos, gödöllői magányomból ideszökhettem néhány órára.)

Ezen a „lagzin” rendhagyó módon nem a boldog jövőről álmodozott a fiatal pár. Inkább csak a túlélés eshetőségéről. És itt szinte minden a múltra emlékeztetett: a pohárka kecskeméti barack születésünk helyére; a halászlé a szolnoki halászok támaszpontjára, a Tabánra; a fiatalasszony, Ady „Nagy Bakonyára”, Párizsra, ahol Ági és Gyula egymásra találtak. S mikor az asztalhoz intett primás vonóján felhangzott az öcsém rendelte kedves Petőfi-dal, a „Befordultam a konyhába ...” mindketten a gyerekeiért Szolnokon rettegő édesanyánkra gondoltunk. A jövőn egyedül csak én meditáltam: mit kapok, ha felfedezik szökésemet a munkatáborban?

* * *

Gyulával néhány hét múlva találkoztam újra, mivel ő is megkapta a SAS-behívót, s a véletlen Szentkirályszabadján hozott össze bennünket, ahová reptér építése céljából vezényeltek ki munkaszolgálatos századokat. Az egyikben Gyula, a másikban én talicskáztam. Közben verejtekükben fürödve, irigyen tekintettünk a Balaton felé, melynek tükrén fehér vitorlák alatt a szerencsésebb csillagzatok alatt születettek élvezték a nyár örömeit.

Egyik este a Buta Cyril névre hallgató, román származású, nagyon jóindulatú keretlegényünk mesterkedése folytán a szomszéd falu, Littér kocsmájában találkoztam Gyulával. Hogy megittuk az első kisfröccsöt, Cyril nagy titokzatosan elárulta: öcsém százada másnap tovább indul. Mikor lenyeltük a sült keszeg utolsó falatját, tudtuk, ez volt a mi *utolsó vacsoránk*.

A másnapi fülesekből már azt is megtudtam, hogy a menetoszlop már Bor felé vette az irányt.

Úgy látszik, akkorra már ágyúcsővé formálták a Reichben a magyar templomokból odairányított harangokat. Kellett a rézutánpótlás és a bányakincs kibányászására alkalmas magyar vendégmunkás.

Az máig sem derült ki, hány ágyúcsőre való érc jött fel a mélyből, mikor Radnóti Miklós és Tabán Gyula kezébe toll helyett csákányt adtak Hitler magyar kiszolgálói. Én is csak azt tudom egy életben maradt tanútól, hogy amikor odalent délen Tito partizánjai már annyira szabaddá tették az észak felé vezető utat, hogy felcsillant valami a hazából, többen elindultak.

A félholtan vánszorgó rongyosokat, akik élve megúszták a szíves cservenkai fogadtatás sortüzét, a Volsbund megszállottjai, Szálasi mélymagyarjai se diadalkapuvál várták. Kinek puskagolyó, kinek puskatus lett a búcsúztatója.

„Diófából – sej, haj – diófából nem csinálnak koporsót” – énekelte valamikor édesapám, amikor még az első világháborúban az egeri 12-es honvédgyalozegred bakájaként a volhiniai frontra menetelt.

Tabán Gyula nem koporsóban fejezte be hazafelé tartó útját. Az Abda környéki tömegsírba zuhanáshoz semmilyen koporsó nem szükségeltetett.

A költőt, aki „felrúgta saruit a Parnasszusra” 1932-ben, 1944 késő őszén ott a Dunántúlon valamilyen durva, csizmás láb lerúgta egy tömegsír mélyére ... Csak azért, mert olyan ősök gúnjeiből maradt rá kis örökség, akik szívéből fakadt az örök szerelem dala, az *Énekek éneke*, valamikor nagyon-nagyon régen, még a *rímek ősi hajnalán...* Olyan régen, amikor a törvényeket még nem írták, hanem kőbe vésték.

* * *

Abból a tervezett három kötetből sem lett semmi... Ági asz- szony csak addig őrizhette a kéziratokat, amíg el nem indult vele és sorstársaival a szerelvény észak felé. És ő sem diófa koporsóban végezte, még csak gyalulatlan deszkából összeeszkábáltban sem. Mert OswiQcimben gáz volt a koporsó ... Mikor azon tájon füstoszlop szállt a végtelen magasságok felé, az élők tudták, hogy ott éppen temetési szertartás folyik ...

1992

Tabák Endre

Készült 500 példányban

**Ez a
410
példány**

**ISBN 963 400 761 9
ISSN 0866 – 4420**

Felelős kiadó: Tabák Lajos

Felelős szerkesztő: Tabák András

**920131 Tótfalusi Tannyomda
Felelős vezető: Béres György mb. igazgató**

**Terjeszti a Könyvtárellátó Vállalat
Megvásárolható az V. Honvéd u. 5., V. Mérleg u. 6.,
VI. Andrásy út 16., VI. Andrásy út 45., VII. Rákóczi út 14-16.,
XIII. Váci út 19., XIII. Szent István krt. 26. szám
alatti könyvesboltokban**
